

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

5 ביולי 2010

335

כ"ג בתמוז התש"ע

עמוד

- הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 97) (ריכוז אלכוהול שונה לנהגים מסוימים בבדיקת שכרות),
התש"ע-2010 196
- הצעת חוק החוזים (חלק כללי) (תיקון מס' 2) (כללי פרשנות חוזה), התש"ע-2010 198

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 97) (ריכוז אלכוהול שונה לנהגים מסוימים בבדיקת שכרות), התש"ע-2010*

1. תיקון סעיף 1 בפקודת התעבורה¹ (להלן - הפקודה), בסעיף 1, אחרי ההגדרה "רישיון להפעלת מונית" יבוא:
"רישיון לנסיעת שירות" - כמשמעותו בסעיף 14יא;²
2. תיקון סעיף 64 בפקודה, בהגדרה "שיכור" -
(1) אחרי פסקה (3) יבוא:
(א) אחד המנויים להלן שלפי דגימת נשיפה בגופו מצוי אלכוהול בריכוז העולה על 50 מיקרוגרם אלכוהול בליטר אוויר נשוף, או לפי דגימת דם - בריכוז העולה על 10 מיליגרם אלכוהול ב-100 מיליליטר דם;
(א) נוהג חדש;
(ב) נהג שטרם מלאו לו 24 שנים;
(ג) נהג בעת נהיגה ברכב מסחרי או ברכב עבודה שמשקלו הכולל המותר לפי רישיון הרכב עולה על 3,500 קילוגרם;
(ד) נהג בעת נהיגה ברכב ציבורי, למעט במונית שלא ניתן לגביה רישיון לנסיעת שירות³;

ד ב ר י ה ס ב ר

מנתונים שהובאו בפני ועדת הכלכלה של הכנסת על ידי הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, עולה כי לאלכוהול השפעה רבה יותר על צעירים, ובהשפעתו הם נוטים, יותר מנהגים אחרים, לנהוג במהירות מופרזת ולסכן את העוברים בדרך. כמו כן, נהגים ברכב מסחרי, רכב עבודה או רכב ציבורי מעורבים במספר רב יותר של תאונות דרכים מנהגים אחרים, בין היתר משום שהם נוהגים שעות רבות ביום. לדוגמה, שיעור המעורבות של משאיות שמשקלן מעל 4 טונות בתאונות קטלניות שבהן נהרג אדם אחד לפחות הוא פי שבעה משיעור המעורבות בתאונות כאמור של כלי רכב פרטיים, ושיעור המעורבות של אוטובוסים בתאונות קטלניות כאמור הוא פי 15 משיעור המעורבות של כלי רכב פרטיים בתאונות אלה ("מעורבות כלי רכב ונהגים בתאונות דרכים והשפעת האלכוהול על הנהג", הכנסת, מרכז המידע והמחקר, מאת שרה צובנר, ינואר 2010).

מוצע להחריג מתחולת התיקון המוצע נהגי מונית שלא ניתן לגביהן רישיון לנסיעת שירות (דהיינו, מונית בנסיעות מיוחדות - "ספיישל"), משום שבניגוד לנהגים של רכב ציבורי אחר, גודלו או משקלו של כלי הרכב שבו נוהגים נהגי מונית אלה אינו גורם סיכון מיוחד. עם זאת, בשל שיעור המעורבות הגבוה יחסית של נהגי המונית שלא ניתן לגביהן רישיון לנסיעת שירות בתאונות, ולנוכח תכליתה של הצעת החוק לקבוע דרגת זהירות והתנהגות

לפי סעיף 64(3) לפקודת התעבורה (להלן - הפקודה), שיכור הוא מי שבגופו מצוי אלכוהול בריכוז הגבוה מהריכוז שנקבע בתקנות. לפיכך, נקבע בתקנה 169א לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, כי ריכוז האלכוהול בגוף שמעבר לו ייחשב אדם שיכור (להלן - ריכוז האלכוהול הקובע) הוא 240 מיקרוגרם אלכוהול בליטר אוויר נשוף, או 50 מיליגרם אלכוהול ב-100 מיליליטר דם, לפי העניין.

הצעת החוק המתפרסמת בזה נועדה לקבוע כי ריכוז האלכוהול הקובע יהיה נמוך מהאמור לגבי קבוצות נהגים אלה, הגורמים בנהיגתם סיכון גבוה יותר לציבור: נהגים חדשים, נהגים שטרם מלאו להם 24 שנים, נהגים של רכב מסחרי (רכב להובלת משא) או רכב עבודה (רכב שמורכב עליו ציוד עבודה או שמבנהו עשוי לביצוע עבודה) שמשקלו הכולל המותר עולה על 3,500 קילוגרם ונהגים של רכב ציבורי (רכב להסעת נוסעים בשכר). ריכוז האלכוהול הקובע לגבי קבוצות אלה יהיה 50 מיקרוגרם אלכוהול בליטר אוויר נשוף, או 10 מיליגרם אלכוהול ב-100 מיליליטר דם, לפי העניין. לגבי נהגים ברכב מסחרי, רכב עבודה או רכב ציבורי יחול ההסדר המוצע רק בעת שהם נוהגים ברכב כאמור. לדעת המציעים, ראוי לדרוש מנהגים של כלי רכב כאמור דרגת זהירות והתנהגות מחמירה לעומת זו הנדרשת מכלל הנהגים, שכן עיסוקם הוא נהיגה.

* הצעת חוק מס' 1161/18/פ: הועברה לוועדה ביום ט"ז בתמוז התשס"ט (8 ביולי 2009).
1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התש"ע, עמ' 305.

(2) בפסקה (4), אחרי "בתקנות לפי פסקה (3)" יבוא "או מהסף כאמור בפסקה (א3), לפי העניין."

ד ב ר י ה ס ב ר

כאמור בהסדר המוצע. כמו כן תשקול הוועדה אם ראוי לשנות את העונשים הקבועים בפקודה לגבי עבירה על ההוראות המוצעות.

מחמירה יותר שתחול על נהגים מסוימים, תדון ועדת הכלכלה של הכנסת, בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית, בצורך לכלול גם נהגי מוניות

חברי הכנסת: חמד עמאר, רוברט אילטוב, אורלי לוי אבקסיס, פניה קירשנבאום

הצעת חוק החוזים (חלק כללי) (תיקון מס' 2) (כללי פרשנות חוזה), התש"ע-2010*

- תיקון סעיף 25 1. בחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, בסעיף 25, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(בו) חוזה הניתן לפירושים שונים והיתה לאחד הצדדים לחוזה עדיפות בעיצוב תנאו, פירוש נגדו עדיף על פירוש לטובתו.
- (2ב) חוזה יפורש באופן שתואם, ככל הניתן, את הפירוש שניתן לו על ידי הצדדים."

ד ב ר י ה ס ב ר

נטען כלל על ידי מי מהצדדים לו ולכפותו עליהם שוללת את מהותו ההסכמית.

נוכח האמור, מוצע לקבוע כללים פשוטים וברורים לפרשנות חוזה. מוצע לקבוע כי בית המשפט יפרש חוזה, ככל הניתן, בהתאם לפירוש שניתן לו על ידי הצדדים. פירוש זה יינתן, מטבע הדברים, במסגרת ההליך המשפטי. כלל פרשנות זה יעלה בקנה אחד עם מהותו ההסכמית של החוזה, ויהיה בו כדי להגביר באופן משמעותי את הוודאות המשפטית. כמו כן, הוא יצמצם את היקף המחלוקות בפירוש של חוזים ואת היקף ההליכים המשפטיים שיפתחו בשל מחלוקות כאלה, ויביא לקיצורם ולייעולם של ההליכים המשפטיים הקיימים.

עוד מוצע לקבוע כי במקרה שבו יש מספר פירושים אפשריים, יעוגן בחוק הכלל שכבר אומץ בפסיקה בדבר פרשנות נגד המנסח. עיגון כלל זה צפוי לעודד הקפדה על עריכת חוזים ברורים ועל ניסוחים בהירים ולהביא לצמצום המחלוקות בפירושם, כמו גם לייעול של ממש באופן הדיון וההכרעה במחלוקות המגיעות לפתחו של בית המשפט.

מטרת הצעת חוק זו היא לקבוע כללי פרשנות חוזים שיגבירו באופן משמעותי את הוודאות המשפטית ויבטיחו היצמדות מרבית להסכמות שהיו בין הצדדים לפני כריתתו.

כלל הפרשנות הקבוע כיום בסעיף 25(א) לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, קובע, בין היתר, כי חוזה יפורש לפי אומד דעת הצדדים כפי שהיא משתמעת מתוך החוזה. כלל פרשנות זה אינו מגביל את בית המשפט דווקא לפירוש שניתן על ידי הצדדים לחוזה, בבואו לפרשו במסגרת ההליך המשפטי, ומאפשר לבית המשפט לתת לחוזה פירוש גם אם אף אחד מהצדדים לא טוען כי פירוש כזה מבטא אל נכון את כוונתם בעת כריתת החוזה.

כלל הפרשנות הקיים יוצר חוסר ודאות משפטית ופותח פתח לריבוי מחלוקות והתדיינויות, להתמשכותם של ההליכים משפטיים ולהגברת העומס על מערכת המשפט. יתרה מזו, כלל זה אף אינו עולה בקנה אחד עם מהותו של החוזה ועקרונ היסוד העומד בבסיסו – היותו ביטוי של הסכמה רצונית שאליה הגיעו הצדדים. האפשרות שיש לבית המשפט לבחור בפירוש לחוזה שלא

חבר הכנסת יריב לוי

* הצעת חוק מס' 1471/18/פ: הועברה לוועדה ביום י"ג בטבת התש"ע (30 בדצמבר 2009).
1 ס"ח התשל"ג, עמ' 118; התשמ"א, עמ' 306.